

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.411.001.04.2022

Pani Brygida Pytel
Wójt Gminy
Urząd Gminy w Izbicku
ul. Powstańców Śl. 12
47-190 Izbicko

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/003 – Zapewnienie prawidłowej realizacji usług publicznych mieszkańcom wybranych gmin województwa opolskiego w czasie pandemii COVID-19

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Izbicku ¹ , ul. Powstańców Śl. 12, 47-190 Izbicko
Kierownik jednostki kontrolowanej	Brygida Pytel, Wójt Gminy ² , od 19 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Planowanie dochodów i wydatków budżetowych 2. Działania gmin w celu ograniczenia negatywnych skutków pandemii w ramach realizacji wybranych zadań własnych
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2021 r., z wykorzystaniem dowodów powstałych przed lub po tym okresie, a dotyczących okresu objętego kontrolą
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Przemysław Sparczyński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/25/2022 z 1 marca 2022 r.

(akta kontroli str. 1-2)

---

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Wójt.

³ Dz. U. z 2022 r., poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania kontrolowanej jednostki w zakresie planowania dochodów i wydatków budżetowych oraz ograniczenia negatywnych skutków pandemii COVID-19, w ramach realizacji zadań własnych Gminy Izbicko⁵.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Po ogłoszeniu stanu epidemii COVID-19 Wójt podjęła działania mające na celu przystosowanie Urzędu do ciągłej i nieprzerwanej realizacji usług publicznych. Zapewnienie ciągłości pracy Urzędu możliwe było m.in. dzięki wprowadzeniu, w przepisach wewnętrznych, systemu zastępstw pracowników. Wprowadzono również możliwość wykonywania pracy w trybie zdalnym, jak też obowiązek zachowania reżimu sanitarnego przez pracowników i klientów Urzędu. Pracowników oraz pomieszczenia Urzędu wyposażono w środki ochrony bezpośredniej oraz cyklicznie przeprowadzano dezynfekcję pomieszczeń. W związku z zaistniałą sytuacją dokonano też aktualizacji oceny ryzyk dla stanowisk pracy.

W Gminie uwzględniano wpływ pandemii COVID-19 w planowaniu dochodów i wydatków. W wyniku przeprowadzonej analizy podjęto decyzję o niewprowadzaniu fakultatywnych ulg i zwolnień w podatkach i opłatach lokalnych. Skutki pandemii nie wpłynęły istotnie na dochody własne uzyskiwane przez Gminę, pomimo nieznacznego ich spadku w 2020 r. o 5,7% w stosunku do 2019 r. Dokonywane w planach finansowych zmiany w zakresie dochodów i wydatków, uwzględniały sytuację epidemiologiczną, jednakże ze względu na wiejski charakter Gminy, przebieg pandemii nie wpłynął negatywnie na jej płynność finansową i kształt budżetu.

W Urzędzie oraz w jednostkach organizacyjnych Gminy świadczących pomoc społeczną, podejmowano rzetelne działania zmierzające do ustalenia i zaspokojenia potrzeb mieszkańców. W celu przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii, Gmina korzystała również z zewnętrznych źródeł finansowania, w tym w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Uzyskane środki umożliwiły podejmowanie działań w stosunku do osób potrzebujących wsparcia, jak też kontynuowanie zadań inwestycyjnych. Ze środków tego funduszu współfinansowano zadanie przebudowy części budynku Szkoły podstawowej w Izbicku z przeznaczeniem na przedszkole, jak też zakupiono przedmioty służące rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży.

W ramach realizacji projektów grantowych⁶ (*Zdalna szkoła i Zdalna szkoła+*) zakupiono i przekazano do wszystkich trzech szkół podstawowych 42 komputery przenośne. Ze środków subwencji ogólnej części oświatowej przekazano natomiast 38 uprawnionym nauczycielom dofinansowanie do zakupu usługi dostępu do Internetu, sprzętu przydatnego w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji takich zajęć.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Gmina.

⁶ Jako grantobiorca.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Planowanie dochodów i wydatków budżetowych

Opis stanu faktycznego

1. Struktura organizacyjna oraz zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych określony został w regulaminie organizacyjnym Urzędu⁸ nadanym przez Wójta na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁹. Za zadania związane m.in. z uzyskiwaniem dochodów własnych, ich ewidencjonowaniem, wymiarem oraz sprawozdawczością budżetową odpowiedzialny był Skarbnik Gminy i nadzorowany przez niego Referat finansowy. W referacie tym wyodrębniono samodzielne stanowiska m.in.: do spraw windykacji podatku oraz wymiaru podatku. Osobom zajmującym ww. stanowiska określono zakresy czynności, które uszczegółowiły postanowienia regulaminu organizacyjnego. Do podstawowych zadań tych pracowników należało m.in. dokonywanie wymiaru należności z tytułu podatku od nieruchomości, leśnego, rolnego oraz łącznego zobowiązania pieniężnego, przygotowywanie decyzji w sprawie ulg, odroczeń i umorzeń oraz dokonywanie przypisów i odpisów w zakresie podatków.

(akta kontroli str. 271-275, 349-352)

Wójt, w całym okresie objętym kontrolą, zapewniła pracownikom wykonującym zadania związane z realizacją dochodów własnych wyposażenie stanowisk pracy w niezbędny sprzęt i narzędzia do realizacji powierzonych zadań, jak też możliwość uczestnictwa w szkoleniach. Ww. okresie pracownicy wzięli udział łącznie w dziesięciu szkoleniach¹⁰.

(akta kontroli str. 10)

2. W Urzędzie obowiązywały rozwiązania organizacyjne zapewniające ciągłość jego działania. Polegały one na wprowadzeniu zastępstw nieobecnych pracowników, które przypisane zostały do każdego stanowiska pracy. Z wyjaśnień złożonych przez Wójta wynikało, że mechanizm ten był wystarczający i w przypadku urlopów czy nieobecności wynikających ze stanu zdrowia, pracownik zawsze był zastępowany. Ponadto w celu minimalizowania ryzyka wystąpienia braku ciągłości funkcjonowania Urzędu, Wójt wprowadziła regulamin pracy zdalnej w Urzędzie¹¹.

(akta kontroli str. 8, 239, 267)

3. W okresie od marca 2020 r. do zakończenia czynności kontrolnych, regulacje wewnętrzne dotyczące zapewnienia ciągłości funkcjonowania Urzędu nie były zmieniane. Wójt wyjaśniła m.in., że *Zapisy regulaminu organizacyjnego, tj. wyznaczone zastępstwa powodowały, że urząd podczas pandemii funkcjonował bez zastrzeżeń i bez przerwy. W urzędzie gminy pracownicy również zmuszeni byli pozostać w domach z powodu wirusa Covid-19 bądź kwarantanny, taka sytuacja*

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Zarządzenie nr OR 0050.5.2015 z 15 stycznia 2015 r., w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy (z późniejszymi zmianami w latach 2015-2018) oraz Zarządzenie nr OR 0050.92.2020 Wójta Gminy Izbicko z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy (ze zmianami).

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 559, ze zm.

¹⁰ 1/ ABC ordynacji podatkowej cz. 1, 2/ ABC ordynacji podatkowej cz. 2, 3/ Podatek od nieruchomości, podatek podatku od nieruchomości, przedmiot opodatkowania, zwolnienia i ulgi, 4/ Wymiar podatków lokalnych w 2021 r. Najnowsze zmiany do podatków lokalnych z uwzględnieniem przepisów tarczy 6.0, 5/ Uchwały podatkowe w 2022 r., 6/ Wymiar podatków w 2022 r., 7/ Zmiany w VAT w kontekście jednostek sektora finansów publicznych, 7/ Wprowadzenie deklaracji JPK-VAT7M w aplikacji Rejestr VAT, 8/ Slim VAT i kasy fiskalne, 10/ Zmiany w VAT od 1 stycznia 2022 r. w tym e-faktury i Nowy Polski Ład.

¹¹ Zarządzeniem nr OR 0050.123.2020 z 3 listopada 2020 r.

jednak w ogóle nie dezorganizowała funkcjonowania urzędu, gdyż nieobecny pracownik był automatycznie zastępowany.

W Urzędzie nie wprowadzono odrębnych procedur dotyczących komunikacji elektronicznej, w zakresie obiegu i/lub zarządzania dokumentami oraz załatwiania spraw w formie elektronicznej. Jednostka przyjmowała korespondencję elektroniczną poprzez skrzynki podawcze ePUAP i poczty elektronicznej Urzędu i pracowników.

(akta kontroli str. 8-9)

W latach 2020-2021 w kontrolowanej jednostce przeprowadzono samoocenę kontroli zarządczej, ustalono ryzyka, które mogłyby mieć wpływ na realizację zadań, w tym uzyskiwanie dochodów własnych Gminy, jak też określono cele strategiczne dla Urzędu i jednostek podległych. Jednym z ryzyk w zakresie zarządzania finansami dla lat 2020 i 2021 było ryzyko niezrealizowania zaplanowanej kwoty dochodów. Jako mechanizmy kontrolne przewidziano analizę sprawozdawczości budżetowej, natomiast w przypadku ziszczenia się ryzyka - zmniejszenie wydatków inwestycyjnych. Audytor wewnętrzny, jak również pracownicy Urzędu i kierownicy podległych jednostek organizacyjnych, nie identyfikowali innych ryzyk związanych z wystąpieniem ograniczeń związanych z pandemią COVID-19.

(akta kontroli str. 145-190, 250-257)

Wójt w związku z wystąpieniem pandemii, wprowadziła do stosowania przepisy wewnętrzne dotyczące zapewnienia bezpiecznych i optymalnych warunków pracy Urzędu. W tym zakresie obowiązywało m.in. zarządzenie w sprawie zasad organizacji pracy w Urzędzie Gminy Izbicko i w jednostkach organizacyjnych Gminy celem zapobiegania oraz przeciwdziałania zakażeniom koronawirusa SARS-CoV-2¹². Wydane zostały również wytyczne dla pracowników Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy w sprawie postępowania w sytuacji zagrożenia koronawirusem.

Z ww. przepisów wewnętrznych wynikało m.in., że Urząd będzie pracował bez zmian¹³, a klienci mieli być obsługiwani w biurze obsługi klienta, w którym zamontowano szybę ograniczającą bezpośredni kontakt. Określono również zasady przebywania klientów w budynku Urzędu¹⁴. Sprawy niewymagające osobistego stawiennictwa można było załatwiać listownie, za pomocą skrzynki ePUAP, e-mailem lub telefonicznie.

Wójt wyjaśniła, że *Poszczególne biura urzędu zostały wyłączone z bezpośredniej obsługi petenta, tj. każdy klient był obsługiwany w biurze obsługi klienta za specjalnie oddzielną szybą. Po urzędzie poruszali się wyłącznie pracownicy, którzy wyposażeni byli w maseczki, przyłbice, rękawice i płyny do dezynfekcji. Urząd podczas pandemii funkcjonował bez przeszkód i bez przerwy. Zachowana była ciągłość pracy. (...) Istniała również możliwość przeniesienia stanowiska pracy do innego pomieszczenia (...), z czego pracownicy również korzystali.*

(akta kontroli str. 9, 259, 261)

W okresie objętym kontrolą, w Urzędzie obowiązywała instrukcja obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych¹⁵. W związku z wystąpieniem epidemii, w Urzędzie nie udostępniono zainteresowanym tzw. skrzynki podawczej, wprowadzono natomiast obowiązek odkładania przychodzącej korespondencji na jednodniową kwarantannę. Zgodnie z wyjaśnieniami Wójta *poczta była odbierana*

¹² Zarządzenie nr OR 0050.50.2020 z 20 maja 2020 r.

¹³ Dla jednostek podległych określone zostały godziny ich pracy.

¹⁴ Po wcześniejszym umówieniu się z pracownikiem biura, wymagana była dezynfekcja rąk i posiadanie maseczki osłaniającej nos i usta oraz należało zachować 1,5 m. W poszczególnych pomieszczeniach biurowych mógł przebywać tylko jeden klient.

¹⁵ Zarządzenie nr OR0050.79.2011 z 30 grudnia 2011 r. ze zm., dalej instrukcja obiegu dokumentów.

w biurze obsługi klienta i odkładana do kwarantanny (...). Pracownicy przyjmujący pocztę i rejestrujący wyposażeni byli w rękawice jednorazowe. Korespondencja głównie wpływała do urzędu mailowo i na skrzynkę ePUAP.

(akta kontroli str. 9, 332)

Wójt określiła zasady organizacji pracy zdalnej w Urzędzie i w jednostkach organizacyjnych Gminy celem zapobiegania oraz przeciwdziałania zakażeniom koronawirusa SARS-CoV-2¹⁶ oraz wprowadziła regulamin pracy zdalnej¹⁷. Zgodnie z tymi regulacjami m.in.: 1/ pracownicy Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy dwie godziny dziennie mieli wykonywać swoje obowiązki przydzielone w regulaminie w miejscu pracy bez petenta lub w miejscu zamieszkania; 2/ praca zdalna miała polegać na przygotowywaniu pracownika do czynności w miejscu pracy; 3/ nie zezwolono na wnoszenie dokumentacji biurowej poza budynek Urzędu; 4/ pracownicy mieli pozostawać w stałym kontakcie telefonicznym z przełożonymi. Wójt wyjaśniła, że brak było *technicznych możliwości wprowadzenia pracy zdalnej w pełnym zakresie funkcjonowania urzędu, ze względu na brak odpowiedniego wyposażenia w serwer i zabezpieczenia.*

(akta kontroli str. 9, 265)

Pomimo braku wprowadzenia odrębnych, pisemnych procedur dezynfekcji miejsc publicznych, w tym zakresie podejmowane były działania polegające w szczególności na:

- codziennej, dwukrotnej dezynfekcji elementów wyposażenie (klamki, blaty, poręcze);
- wyposażeniu wszystkich placówek oświatowych w płyny do dezynfekcji rąk i powierzchni, maseczki, termometry bezdotykowe, które otrzymano z Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego i Kuratorium Oświaty.

W Urzędzie nie opracowano odrębnych procedur w sprawie zakupu sprzętu i wyposażenia ochrony osobistej (maseczki, rękawiczki, środki dezynfekcyjne) oraz ich dystrybucji. Sposób zakupu oraz wydatki w tym zakresie ponoszone były zgodnie z obowiązującymi zasadami wydatkowania środków finansowych. W ramach przeciwdziałania skutkom pandemii, w 2020 r. zakupiono m.in.: środki do dezynfekcji, maseczki, rękawiczki jednorazowe, przyłbice, lampy UV oraz termometry. Łączne na ww. zakupy wydatkowano 38,7 tys. zł.

W związku z sytuacją epidemiologiczną, Wójt wydała również zarządzenia w sprawie ustalenia zasad:

- funkcjonowania w okresie pandemii COVID-19 świetlic wiejskich i ognisk opiekuńczo-wychowawczych z terenu Gminy Izbicko¹⁸,
- korzystania z pozaszkolnych boisk sportowych/boiska wielofunkcyjnego Orlik na terenie Gminy Izbicko¹⁹,
- korzystania z placów zabaw, siłowni zewnętrznych i terenów rekreacyjnych na terenie Gminy Izbicko²⁰,
- organizacji dowozu uczniów niepełnosprawnych do szkół w okresie pandemii COVID-19 z terenu Gminy Izbicko²¹.

Operator świadczący na terenie Gminy usługi publicznego transportu zbiorowego²² w ramach związku powiatowo-gminnego „Jedź z nami” z siedzibą w Strzelcach

¹⁶ Zarządzenie nr OR0050.27.2020 z 23 marca 2020 r.

¹⁷ Zarządzenie nr OR0050.123.2020 z 3 listopada 2020 r.

¹⁸ Zarządzenie nr OR 0050.70.2020 z 29 czerwca 2020 r.

¹⁹ Zarządzenie nr OR 0050.60.2020 z 3 czerwca 2020 r.

²⁰ Zarządzenie nr OR 0050.64.2020 z 15 czerwca 2020 r.

²¹ Zarządzenie nr OR 0050.94.2020 z 31 sierpnia 2020 r.

²² Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Strzelcach Opolskich.

Opolskich, zgodnie z rządowymi wytycznymi i zaleceniami epidemiologicznymi zapewniał bezpieczne korzystanie ze środków transportu zbiorowego. Pojazdy służące do przewozu dzieci i młodzieży szkolnej oraz osób niepełnosprawnych wyposażone zostały w przegrody i ozonatory powietrza, płyny do dezynfekcji rąk, maseczki oraz rękawiczki jednorazowe.

(akta kontroli, str. 23-24)

Gmina, jako organ prowadzący dla czterech placówek oświatowych²³, nie określała zasad organizacji pracy zdalnej. Zasady te ustalane były przez dyrektorów poszczególnych placówek, zgodnie z wytycznymi obowiązującym na terenie kraju.

(akta kontroli str. 102, 530)

W ramach działań podejmowanych w Gminie w celu ograniczenia skutków epidemii, osoby starsze, samotne i wymagające pomocy oraz pozostające w kwarantannie obejmowane były pomocą w zakupie żywności oraz zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Izbicku zapewniał również potrzebującym pomoc psychologiczną i prawną.

(akta kontroli, str. 23-24)

4. W Strategii Rozwoju Gminy Izbicko²⁴, określone zostały cele strategiczne i programowe służące jej rozwojowi, sformułowano wizję rozwoju Gminy, a także dokonano analizy mocnych i słabych jej stron oraz szans i zagrożeń.

W raportach o stanie Gminy za rok 2020 i 2021, sporządzonych na podstawie art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym, podsumowano realizację polityki, programów i strategii, jak również uchwał Rady Gminy oraz budżetu obywatelskiego. W dokumentach tych odnotowano trudności związane z epidemią COVID-19, wskazując m.in., że odwołano wszystkie uroczystości i imprezy kulturalne, jak też wprowadzono ograniczenia w funkcjonowaniu jednostek organizacyjnych oraz Urzędu. Podkreślono również, że w związku z potrzebą wprowadzenia nauki zdalnej szkoły otrzymały niezbędny sprzęt, z którego korzystali zarówno uczniowie jak i nauczyciele. Ze względu na epidemię znacznie zostały ograniczone możliwości realizacji inicjatyw profilaktycznych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania uzależnieniom, w szczególności tych związanych z profilaktyką wśród dzieci i młodzieży.

Sekretarz Gminy wyjaśniła jednakże, że (...) z przeprowadzonych analiz stwierdzono, że pandemia Covid-19 nie zagrażała realizacji Strategii rozwoju Gminy.

(akta kontroli str. 108, 307, 467, 497)

5. Na podstawie danych przedłożonych przez kontrolowaną jednostkę, w szczególności sprawozdań budżetowych Rb-27S o wykonaniu planu dochodów budżetowych oraz ewidencji księgowej ustalono, że w kontrolowanym okresie dochody własne Gminy systematycznie rosły. Wysokość planowanych i zrealizowanych dochodów własnych w latach 2018-2021, prezentowała się następująco:

- w 2018 r. planowane dochody wyniosły 8 317,7 tys. zł, a zrealizowane 8 410,5 tys. zł,
- w 2019 r. wartości te wyniosły odpowiednio 8 816,3 tys. zł i 8 865,3 tys. zł (wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 5,4%),
- w 2020 r. odpowiednio 8 494,3 tys. zł i 8 353,3 tys. zł (spadek o 5,7%),
- w 2021 r. odpowiednio 9 373,4 tys. zł i 11 238,7 tys. zł (wzrost o 34,5%).

²³ Szkoła Podstawowa im. Franciszka Myśliwca w Izbicku, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Otmicach, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Krośnicy oraz Przedszkole w Izbicku.

²⁴ Uchwała nr XIV.85.2015 Rady Gminy Izbicko z dnia 29 grudnia 2015 r.

Analiza struktury wykonania planu dochodów budżetowych wykazała, że największy udział (od 32,3%²⁵ do 41,8%²⁶) w dochodach własnych stanowiły wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), które systematycznie wzrastały w kolejnych latach okresu objętego kontrolą, tj. o 8,6% w 2019 r. (z 3 084,5 tys. zł w 2018 r. do 3 351,2 tys. zł w 2019 r.), o 4,2% w 2020 r. (do 3 494,9 tys. zł) oraz o 3,8% w 2021 r. (do 3 627,9 tys. zł).

Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości stanowiły od 29,9%²⁷ do 35,3%²⁸ dochodów własnych i systematycznie wzrastały, tj. o 8% w 2019 r. (z 2 613,1 tys. zł w 2018 r. do 2 823,9 tys. zł w 2019 r.), o 4,5% w 2020 r. (do 2 951 tys. zł), o 13,7% w 2021 r. (do 3 356,4 tys. zł).

Wpływy z podatku rolnego stanowiły od 2,2% w 2021 r. (240,7 tys. zł) do 2,9% w 2020 r. (246,3 tys. zł) dochodów własnych Gminy i analogicznie jak dochody z podatku od nieruchomości systematycznie wzrastały.

Pozostałe dochody własne²⁹, w stosunku do dochodów własnych ogółem stanowiły odpowiednio 16,5% w 2018 r., 12,4% - 2019 r., 5,8% - 2020 r. i 22,9% w 2021 r.

(akta kontroli str. 11, 463)

6. W oparciu o przedstawione do kontroli dokumenty, w szczególności zestawienia zmian w uchwałach budżetowych na lata 2020 i 2021 oraz ewidencji księgowej konta 080 i planów zadań inwestycyjnych ustalono, że sytuacja epidemiczna związana z COVID-19, nie miała wpływu na strukturę dochodów Gminy w wyżej wymienionym okresie. Nie wpłynęła również na płynność finansową Gminy, nie uległy istotnej zmianie planowane przychody i rozchody, jak też nie zaistniały okoliczności uzasadniające wprowadzenie zmian zakresów i terminów realizacji zadań inwestycyjnych.

Poziom realizacji dochodów Gminy ogółem w 2020 r., w stosunku do 2019 r. wynosił 94,4%³⁰, a w 2021 r. w stosunku do 2020 r. - 114,4%. W 2021 r. zwiększeniu uległy m.in. dochody z tytułu: podatków 113,8% (w stosunku do 2020 r.) i opłat 140,4%.

Z wyjaśnień Wójt wynikało, że w Urzędzie na bieżąco analizowano i monitorowano uwarunkowania związane z epidemią COVID-19 i nie miały one bezpośredniego przełożenia na zmiany uchwały budżetowej na rok 2020 oraz przygotowanie takich uchwał na lata 2021-2022. Jedyną istotną zmianę planu finansowego, związaną bezpośrednio ze skutkami pandemii, dokonano w związku ze zwiększeniem kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2020 r. o kwotę 27,5 tys. zł.³¹

(akta kontroli str. 7, 11-15, 23, 36, 395, 428)

8. Rada Gminy nie wprowadzała fakultatywnych ulg i zwolnień w podatkach i opłatach lokalnych, w ramach uprawnień przewidzianych w art. 15jd³², art. 15p ust. 1³³, art. 15q ust. 1³⁴ oraz art. 15qa³⁵ ustawy z dnia 2 marca 2020 r.

²⁵ W 2021 r.

²⁶ W 2020 r.

²⁷ W 2021 r.

²⁸ W 2020 r.

²⁹ W tym m.in.: inne stanowiące dochody Gminy, uiszczane na podstawie odrębnych przepisów, dochody uzyskiwane przez gminne jednostki, wpływy z usług, dochody z majątku.

³⁰ Zmniejszenie w stosunku do roku 2019 r. związane było z realizacją w 2019 r. dochodów z tytułu odsetek od przekazywanych należności z niedochowaniem terminu, stanowiących dochód Gminy.

³¹ Pismo Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z 27 listopada 2020 r.

³² Możliwość pomniejszenia opłat z tytułu użytkowania wieczystego oraz odstąpienia od pobierania czynszu najmu, dzierżawy oraz opłat za użytkowanie przypadających jednostce samorządu terytorialnego

³³ Rada Gminy może wprowadzić, w drodze uchwały, za część roku 2020 oraz za wybrane miesiące 2021 r. zwolnienia z podatku od nieruchomości: gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19

³⁴ Rada Gminy może przedłużyć, w drodze uchwały, wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19, terminy płatności rat podatku od nieruchomości, płatnych w kwietniu, maju i czerwcu 2020 r., nie

o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³⁶.

Wójt wyjaśniła, że: *Zmiany legislacyjne wprowadzone ustawą (...) nie miały dużego wpływu na Gminę. Związane jest to ze specyfiką gminy – gmina wiejska z małą liczbą przedsiębiorców.* Wyjaśniła również, że na bieżąco analizowano i monitorowano uwarunkowania związane z COVID-19, jednakże nie sporządzano w tym zakresie żadnej dokumentacji.

Na podstawie m.in. sprawozdań z wykonania dochodów podatkowych Rb-PDP oraz dokumentacji związanej z przyznawaniem ulg i zwolnień w podatkach ustalono, że w latach 2020-2021 w Gminie umorzono podatek od nieruchomości przedsiębiorcom, ze względu na sytuację wynikającą bezpośrednio ze stanu epidemii, na łączną kwotę 83,9 tys. zł i tak, w roku 2020, kwota umorzonego podatku wynosiła 36,6 tys. zł. (ulgi udzielono trzem przedsiębiorcom), a w 2021 – 47,6 tys. zł (pięciu przedsiębiorców), co stanowiło odpowiednio 1,2% i 1,4% dochodów z tytułu podatku od nieruchomości, osiągniętych przez Gminę w tych latach.

(akta kontroli str. 7, 14)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przyjęte w kontrolowanej jednostce rozwiązania organizacyjne zapewniały realizację zadań publicznych w okresie pandemii COVID-19. Podejmowano również rzetelne działania w zakresie planowania dochodów i wydatków budżetowych w celu zapewnienia stabilności finansowej oraz realizacji zadań własnych Gminy podczas pandemii.

OBSZAR

2. Działania gminy w celu ograniczenia negatywnych skutków pandemii w ramach realizacji wybranych zadań własnych

Opis stanu
faktycznego

1. W Urzędzie podejmowane były działania, zmierzające do ustalenia potrzeb mieszkańców Gminy w zakresie dostępu do usług publicznych. Wójt wyjaśniła, że na bieżąco kontaktowała się z sołtysami wsi, radnymi, Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej oraz przedstawicielami Ochotniczych Straży Pożarnych celem monitorowania potrzeb mieszkańców. W ramach przyjętych rozwiązań, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej³⁷ pełnili dyżur telefoniczny (do godz. 19), co umożliwiała mieszkańcom zgłaszanie swoich potrzeb. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej zaangażowane były w akcję przekazywania komunikatów o sytuacji epidemiologicznej dla mieszkańców, za pośrednictwem pojazdów wyposażonych w megafony, a strażacy roznosili ulotki informacyjne.

(akta kontroli str. 23)

---

dłużej niż do dnia 30 września 2020 r. oraz płatnych w wybranych miesiącach 2021 r., nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2021 r.

³⁵ Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży wydane na podstawie art. 18 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (...), których ważność upływa w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii zachowują ważność przez dodatkowy okres 6 miesięcy od dnia utraty pierwotnego terminu ważności zezwolenia, pod warunkiem wniesienia proporcjonalnej opłaty za wydanie zezwolenia przed upływem pierwotnego terminu ważności zezwolenia.

³⁶ Dz.U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm. Dalej: ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19.

³⁷ Dalej OPS.

Nadzór nad realizacją zadań oświatowych prowadzony był przez Biuro Obsługi Oświaty Samorządowej w Izbicku³⁸. Kierownik BOOS wyjaśniła, m.in., że Biuro pozostawało w stałym kontakcie z dyrektorami, a nadzór nad działalnością placówek przebiegał na zasadach takich jak w każdym roku szkolnym. Każda ze szkół posiadała niezbędne rozpoznanie w zakresie potrzeb uczniów oraz zapewniła bezpieczne i higieniczne warunki nauki i pracy, a dyrektorzy przyjęli i wprowadzili do stosowania regulaminy pracy zdalnej. Z informacji przekazanej przez Kierownika BOOS wynikało też, że szkoły z terenu Gminy zapewniały niezbędny sprzęt i wyposażenie uczniom, którzy wymagali takiego wsparcia. W roku szkolnym 2020/2021 wypożyczono uczniom łącznie 52 komputery przenośne i sześć tabletów, a w 2021/2022 odpowiednio 40 komputerów i 23 tablety. Dla dwóch uczniów, którym czasowo rodzice nie byli w stanie zapewnić odpowiedniej opieki, umożliwiono uczestnictwo w zajęciach prowadzonych zdalnie, na terenie szkoły.

(akta kontroli str. 27, 29-30, 102)

Analizę i rozpoznanie potrzeb osób objętych pomocą społeczną, w całym okresie objętym kontrolą realizował OPS. Kierownik tej jednostki wyjaśniła, że Ośrodek podczas pandemii funkcjonował bez przerwy (nie wprowadzono pracy zdalnej). Obsługa klientów została zorganizowana w sposób zapewniający bezpieczeństwo sanitarne zarówno dla pracowników, jak i klientów, między innymi poprzez wyodrębnienie specjalnego miejsca do ich obsługi oraz wyposażenie pracowników w niezbędne środki ochrony osobistej. Kierownik wyjaśniła również, że pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin ograniczyli wyjazdy do niezbędnego minimum. Jedynie w uzasadnionych przypadkach, odpowiednio zabezpieczeni pracownicy wykonywali swoje obowiązki w terenie.

Pracownicy OPS, podejmowali również działania polegające m.in. na:

- dokonywaniu zakupów żywności dla osób pozostających na kwarantannie,
- dostarczaniu żywności podopiecznym „pod drzwi”, bez konieczności bezpośredniego kontaktu,
- pełnieniu dyżuru telefonicznego po godzinach pracy (do godz. 19),
- informowaniu podopiecznych o możliwości szczepień,
- rozpoznawaniu potrzeb w zakresie zapewnienia dowozu do punktu szczepień,
- przekazywaniu potrzebującym pakietów środków ochrony osobistej,
- informowaniu o funkcjonowaniu Ośrodka i możliwościach uzyskania pomocy (m.in. na stronie internetowej OPS oraz w mediach społecznościowych).

OPS przystąpił ponadto do programu Wspieraj Seniora, w ramach Korpusu Solidarnościowego, umożliwiającego seniorom zgłaszanie potrzeb w Centralnej Aplikacji Statystycznej. Żaden z mieszkańców Gminy nie skorzystał jednak z takiej możliwości.

(akta kontroli str. 125)

Wójt wyjaśniła, że z uwagi na przekazanie przez Gminę zadania dotyczącego lokalnego transportu zbiorowego Związkowi Powiatowo-Gminnemu „Jedź z nami” z siedzibą w Strzelcach Opolskich, wszelkie działania związane z monitorowaniem warunków wykonywania takiego transportu realizował związek, a (...) *wśród obowiązków operatora było zapewnienie pasażerom bezpiecznych i higienicznych warunków jazdy.*

(akta kontroli str. 23-24, 191)

2. W sprawie sposobu zapewnienia nieprzerwanego świadczenia usług publicznych, umożliwiających zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej Sekretarz Gminy wyjaśniła, że: *Urząd i jednostki organizacyjne Gminy pracowały w sposób ciągły.*

---

³⁸ Dalej: Biuro, BOOS.

Wójt Gminy regularnie spotykał się z kierownikami jednostek organizacyjnych, sołtysami i radnymi w celu analizy potrzeb mieszkańców. Mając na uwadze zdrowie i życie pracowników oraz klientów w Urzędzie wydzielone zostały miejsca obsługi (...), zmiany te ograniczały swobodne przemieszczanie się klientów po budynku Urzędu, jednakże wszystkie wnioski, sprawy i problemy mieszkańców były przez Urząd rozpatrywane i realizowane. Pracownicy mieli za zadanie obsługiwać mieszkańców zachowując reżim i wymogi sanitarne. W realizacji zadań dotyczących zapewnienia pomocy społecznej, zadań oświatowych uwzględniano ograniczenia wynikające ze stanu epidemii Covid-19. W czasie pandemii zapewniono nieprzerwane świadczenie usług transportu publicznego. W Urzędzie nie funkcjonował elektroniczny obieg spraw, podpis elektroniczny posiadało 11 pracowników, a zaufany profil dwóch.

(akta kontroli str. 108-109)

Na podstawie przedstawionej do kontroli dokumentacji ustalono, że w latach 2018-2021 w Urzędzie zrealizowano 7 878 spraw (odpowiednio 1803 – w 2018 r., 2079 – 2019 r., 2083 – 2020 r., 1913 – 2021 r.). Do Urzędu za pośrednictwem ePUAP wpłynęło łącznie 2 717 spraw (odpowiednio 500 – w 2018 r., 610 – 2019 r., 801 – 2020 r., 806 – 2021 r.).

Jak wynika z analizy powyższych danych, liczba załatwianych spraw utrzymywała się na stałym poziomie, natomiast odnotowano istotny wzrost spraw kierowanych do Urzędu za pomocą platformy elektronicznej, tj. o około 30% w latach 2020-2021 względem roku 2019 i 60% w odniesieniu do roku 2018.

Na podstawie danych przekazanych przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego, ustalono, że w zakresie zadań realizowanych w latach 2018-2021 dotyczących: 1/ rejestracji stanu cywilnego, 2/ ewidencji ludności, 3/ udostępniania danych, 4/ dowodów osobistych, załatwiono łącznie 13 369 spraw, tj.: 3 289 w 2018 r., 3 597 – 2019 r., 2 742 – 2020 r. oraz 3 741 – 2021 r.

W roku 2020 nastąpiło istotne zmniejszenie liczby załatwianych spraw o 855 względem roku 2019 i 999 w odniesieniu do roku 2021.

Na podstawie danych przedstawionych przez Kierownika OPS, ustalono liczbę wniosków dla niżej wymienionych kategorii spraw:

- fundusz alimentacyjny, łącznie 65 wniosków, odpowiednio 14 – 2018 r., 22 – 2019 r., 14 – 2020 r., 15 – 2021 r.,
- świadczenia rodzinne, łącznie 958, w tym 13 elektronicznie: 257 (0); 264 (3); 220 (4); 217 (6),
- „Dobry start”, 1 164³⁹, w tym 472 elektronicznie: 377 (111); 397 (160); 390 (201),
- zasiłki⁴⁰, łącznie 695 decyzji (195; 176; 161; 163).

(akta kontroli str. 108, 120-125, 132)

W sprawie korzystania z możliwości aplikowania w programach rządowych i resortowych dotyczących działań pomocowych dla osób objętych pomocą społeczną, Kierownik OPS wyjaśniła, że: *Tutejszy Ośrodek nie wdrażał wszystkich programów, które były proponowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, w danym okresie, ponieważ te programy, które były wdrożone dotychczas były wystarczające (POPŻ oraz Program „Posiłek w szkole i w domu”). Osobom starszym oraz z niepełnosprawnościami, które własnym staraniem nie były w stanie zaspokoić swoich potrzeb życiowych, została przyznana pomoc w formie usług opiekuńczych lub były one kierowane do Domów Pomocy Społecznej, gdzie miały*

³⁹ Dla lat 2018-2020, od 2021 r. świadczenie realizowane było przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

⁴⁰ Zasiłki: celowe, celowe z dożywianiem, dożywianie, usługi opiekuńcze, Domy pomocy społecznej, schronienie, opał, okresowe, stałe, świadczenia zdrowotne.

zapewnioną całodobową pomoc (...) OPS w Izbicku nie zwracał się do Gminy o dodatkowe środki na zwiększenie intensywności pomocy.

(akta kontroli str. 108-109, 120-125, 132)

Gmina prowadziła skuteczny nadzór nad realizacją zadań oświatowych. Oprócz bieżących kontaktów BOOS z placówkami oświatowymi, Wójt zapoznawała się w każdym roku z Informacjami o stanie realizacji zadań oświatowych sporządzonymi przez dyrektorów poszczególnych jednostek oświatowych. Z informacji, którymi dysponowało BOOS, wszyscy uczniowie zostali wyposażeni w niezbędny sprzęt komputerowy oraz uczestniczyli w zajęciach prowadzonych w formie zdalnej. Poszczególne placówki oświatowe otrzymały (w ramach realizowanych przez Gminę programów⁴¹) łącznie 90 komputerów przenośnych wraz z oprogramowaniem za 242,8 tys. zł oraz 50 zestawów multimedialnych⁴² za 48,5 tys. zł. Wszystkim uprawnionym nauczycielom zatrudnionym w placówkach oświatowych na terenie Gminy przyznano, na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 18 listopada 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19⁴³, jednorazowe dofinansowanie do zakupu sprzętu lub oprogramowania, przydatnych w prowadzeniu zajęć. Łącznie uprawnieni nauczyciele złożyli 38 wniosków, a dofinansowania udzielono na kwotę 20 040,76 zł.

(akta kontroli str. 29-30, 37-40, 59, 81, 87)

3. W 2020 r. Gmina poniosła wydatki związane z przeciwdziałaniem COVID-19 w łącznej kwocie 169 tys. zł, w tym 34 tys. zł finansowanych środkami budżetu państwa oraz 96 tys. zł finansowanych ze środków unijnych. Pozostała kwota 39 tys. zł stanowiła wydatki bieżące, przeznaczone m.in. na zakup materiałów i usług.

W 2021 r. Gmina poniosła wydatki związane z przeciwdziałaniem Covid-19 w łącznej kwocie 1 386 tys. zł, w tym 612 tys. zł finansowanych środkami Funduszu Przeciwdziałania COVID-19⁴⁴.

W latach 2020-2021 Wójt złożyła⁴⁵ sześć wniosków, o których mowa w § 6 Uchwały Nr 102 Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego⁴⁶ o dofinansowanie trzech zadań na łączną kwotę 4 775 tys. zł ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, określonych w uchwale nr 102 jako dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych⁴⁷.

Na podstawie wniosku złożonego 29 września 2020 r., Gmina otrzymała dofinansowanie w kwocie 500 tys. zł ze środków RFIL, na realizację zadania pn. Przebudowa części budynku Szkoły podstawowej w Izbicku z przeznaczeniem na Przedszkole. Koszt tej części zadania inwestycyjnego wyniósł 1 039 372,96 zł, z czego kwotę 500 535,49 zł, sfinansowano ze środków RFIL. Z protokołów odbioru robót wynikało, że zakres wykonanych prac był zgodny z przedmiotem umowy, a wartość całego zadania wyniosła 1 424 271,60 zł.

⁴¹ Zdana Szkoła, Zdalna Szkoła Plus, Kreatywna Opolszczyzna „Program twórczych metod kształcenia w szkołach Aglomeracji Opolskiej”, Projekt „Op@lskie dla podstawówek - zdalne nauczanie zbliża”, Ogólnopolska Sieć Edukacyjna.

⁴² Tablety wraz z oprogramowaniem i akcesoriami.

⁴³ Dz. U. z 2020 r., poz. 2047.

⁴⁴ Włącznie ze środkami Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

⁴⁵ Do Wojewody Opolskiego lub Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem Wojewody Opolskiego.

⁴⁶ Dz. U. z 2020 r., poz. 662 ze zm. Dalej: uchwała nr 102.

⁴⁷ Dalej: RFIL.

Na podstawie przedstawionej do kontroli dokumentacji ustalono, że wydatki ze środków RFIL dotyczyły wyłącznie wydatków inwestycyjnych, termin dokonania zapłaty nie był wcześniejszy niż data otrzymania środków, a transakcje obejmujące te środki ujmowane były w wyodrębnionej ewidencji księgowej.

27 stycznia 2021 r. Wójt sporządziła informację o wykorzystaniu środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 za 2020 r., którą przekazała Wojewodzie Opolskiemu⁴⁸. Po realizacji zadania inwestycyjnego i poniesieniu wydatków 22 września 2021 r., sporządzona została dodatkowa informacja, w której wykazano wykorzystaną kwotę środków pochodzących z RFIL w wysokości 500 535,49 zł. Za 2021 r., złożono do Wojewody Opolskiego informację odpowiednio 14 stycznia 2022 r. i wykazano w niej kwotę 500 535,49 zł, jako udział wydatków ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Gmina 18 stycznia 2022 r., złożyła do Wojewody korektę informacji z 14 stycznia 2022 r. Korekta dotyczyła wyodrębnienia kwoty odsetek w wysokości 535,49 zł, od uzyskanej dotacji.

(akta kontroli str. 18-19, 704, 708-711, 715-726, 740, 747, 787, 791, 795)

W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono, że budynek Szkoły, w którym realizowana była dofinansowana inwestycja, został objęty gruntowną termomodernizacją, w ramach której m.in. wymieniono stolarkę okienną i drzwiową, a wejście oraz pomieszczenia w budynku (toalety, ciągi komunikacyjne) przystosowane zostały dla osób z niepełnosprawnościami. Pomieszczenia przeznaczone na przedszkole zostały wyremontowane i przystosowane do potrzeb dzieci (szatnie, sale zabaw, sala gimnastyczna, jadalnie). Ponadto zagospodarowano teren przy budynku, m.in. poprzez utworzenie placu zabaw. Zgodnie z załącznikiem nr 6 do Uchwały nr 102 Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2020 r., przy budynku przedszkola znajdowała się tablica informacyjna z logo Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz informacjami o kwocie dofinansowania i wartości zadania inwestycyjnego.

(akta kontroli str. 529)

W okresie od kwietnia do grudnia 2020 r. Gmina zrealizowała dwa projekty grantowe, tj. *Zdalna szkoła*⁴⁹ oraz *Zdalna szkoła*+⁵⁰ w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020⁵¹, na łączną kwotę 105 tys. zł⁵². W wyniku ich realizacji zakupiono i przekazano do wszystkich trzech szkół podstawowych łącznie 42 komputery przenośne wraz z oprogramowaniem.

Udzielenie tego zamówienia nastąpiło z wyłączeniem przepisów o zamówieniach publicznych, na podstawie art. 6 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19. Ww. sprzęt został przekazany dyrektorom szkół podstawowych oraz ujęty w ewidencji środków trwałych Urzędu. W ramach obu projektów Gmina sporządziła i przekazała do Instytucji Pośredniczącej⁵³ wymagane dokumenty, tj. wnioski rozliczające granty.

(akta kontroli str. 617-686)

W 2021 r. Gmina, w ramach programu „Laboratoria przyszłości”, otrzymała ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 kwotę 180 tys. zł przeznaczoną na zakup sprzętu, narzędzi, elektronarzędzi, materiałów, innych przedmiotów i pomocy służących rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży, o których mowa w Uchwale Nr 129 Rady Ministrów z dnia 29 września 2021 r.

⁴⁸ Z uwagi na dotychczasowy brak wydatkowania środków w informacji wykazano „0 zł” jako kwotę wykorzystanych środków.

⁴⁹ Umowa o powierzenia grantu nr 124/2020 z 10 kwietnia 2020 r.

⁵⁰ Umowa o powierzenie granu o numerze 7561877997

⁵¹ Oś Priorytetowa nr I Powszechny dostęp do szybkiego Internetu działanie 1.1 Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach.

⁵² Wydatki w całości finansowane ze środków Programu.

⁵³ Centrum Projektów Polska Cyfrowa.

w sprawie wsparcia na realizację inwestycyjnych zadań jednostek samorządu terytorialnego polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury - "Laboratoria przyszłości"⁵⁴. Do końca 2021 r. trzy szkoły, dla których Gmina była oganemu prowadzącym, poniosły wydatki w łącznej kwocie 112 338,40 zł (62,4% otrzymanego wsparcia), co było zgodne z § 2 ust. 4 tej uchwały. Udzielone wsparcie zostało przeznaczone na zakup m.in.: robotów edukacyjnych wraz z akcesoriami, drukarek 3D wraz z wyposażeniem pracowni druku 3D, Gogli Wirtualnej Rzeczywistości wraz z akcesoriami i oprogramowaniem wspierającym ich funkcjonowanie, a także modeli brył lub atomów kulkowych do samodzielnej konstrukcji wraz z akcesoriami.

(akta kontroli str. 553-652)

W listopadzie⁵⁵ 2020 r. Minister Finansów na podstawie art. 28 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁵⁶ w związku z przepisami rozporządzenia z dnia 18 listopada 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 zwiększył Gminie część oświatową subwencji ogólnej o kwotę 27,5 tys. zł. Zwiększenie kwoty subwencji związane było z wprowadzeniem jednorazowego dofinansowania w kwocie 500 zł zakupu usługi dostępu do Internetu, sprzętu przydatnego w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć.

(akta kontroli str. 36)

Wojewoda, decyzją z 11 czerwca 2021 r. wydaną na podstawie art. 11h ust. 1 i ust. 4 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19, polecił Wójtowi podjęcie działań promocyjnych, w tym organizacyjnych, technicznych lub organizacyjno-technicznych, mających na celu zwiększenie liczby mieszkańców (w szczególności w wieku 60+) poddających się szczepieniu przeciw COVID-19. W decyzji wskazano przykładowe cele wydatkowania środków (np. dofinansowanie i wsparcie organizacyjne mobilnych zespołów szczepień, organizacja pikników rodzinnych lub lokalnych konkursów dotyczących szczepień) w ramach dwóch rodzajów zadań (dotarcie do mieszkańców w wieku 60+ oraz akcje promocyjne adresowane do wszystkich mieszkańców). Wójt, zgodnie z ustalonymi zasadami rozliczenia środków⁵⁷, złożył 10 października 2021 r. rozliczenie z realizacji zadań wraz z opłaconymi fakturami VAT wystawionymi przez: 1/ Smart.net Dom Marketingowy za realizację filmu promującego szczepienia na kwotę 1,6 tys. zł brutto oraz 2/ Radiową Agencję Reklamową sp. z o. o. z Gliwic na kwotę 1 tys. zł brutto za emisję spotu informacyjnego dotyczącego Powiatowego Punktu Szczepień w Strzelcach Opolskich.

(akta kontroli str. 825-878)

Wojewoda, decyzjami wydanymi w okresie styczeń-luty⁵⁸ oraz wrzesień⁵⁹ 2021 r. na podstawie art. 11h ust. 1,4-5 i 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19, polecił również Wójtowi realizację zadania dotyczącego zapewnienia transportu (dowozu) osób niepełnosprawnych lub mających obiektywne i niemożliwe do przewyciężenia we własnym zakresie trudności w samodzielnym dotarciu do

⁵⁴ M.P. z 2021 r., poz. 939.

⁵⁵ Pismo ST.5.4750.6.2020.g z dnia 27 listopada 2020 r.

⁵⁶ Dz. U. z 2020 r., poz. 23 ze zm.

⁵⁷ W piśmie ZPR.I.967.219.2021.MK Wojewody z 2 września 2021 r.

⁵⁸ Decyzją nr: 1/967.9.19./2021 z 12 stycznia 2021 r., 2/967.9.19./2021/zm. z 14 stycznia 2021 r. oraz 3/967.9.19./2021/zm. z 11 lutego 2021 r.

⁵⁹ Decyzja nr 4/967.9.19./2021/zm. z 23 września 2021 r.

punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2. W decyzjach ustalona została stawka za przewóz ww. osób odpowiednio w kwocie 52 zł oraz 24 zł, a od września 2021 r. w kwocie 80 zł oraz 50 zł. Wójt zobowiązany był również do zorganizowania telefonicznego punktu zgłoszeń potrzeb transportowych oraz informacji o szczepieniach (infolinia) lub utworzenia stanowiska gminnego koordynatora do spraw szczepień⁶⁰, za co przysługiwała miesięczna stawka 3 tys. zł (do końca września 2021 r.).

W celu realizacji tego zadania Wójt powołał Gminnego Koordynatora ds. szczepień przeciwko COVID-19⁶¹. Do zadań tej osoby należała organizacja: 1/ akcji informacyjnej dot. szczepień, 2/ telefonicznego punktu zgłoszeń potrzeb transportowych oraz transportu do punktów szczepień dla osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień. Gmina na podstawie wniosków o refundację wydatków związanych z realizacją tych zadań otrzymała łącznie kwotę 17 181,14 zł, z czego: 14 267,93 zł stanowiły koszty utworzenia stanowiska koordynatora ds. szczepień, 244 zł - przewozu łącznie ośmiu osób oraz 2 669,21 zł - organizacji infolinii.

(akta kontroli str. 906-907, 913, 916, 919, 921, 925, 948, 952)

4. W sprawie podejmowanych działań zmierzających do analizy potrzeb oraz zaplanowania działań na rzecz żywienia gospodarczego i społecznego po kryzysie wywołanym epidemią COVID-19 Wójt wyjaśniła, że: *Sytuacja epidemiologiczna związana z rozprzestrzenianiem się wirusa Covid-19 nie wpłynęła negatywnie na działalność firm funkcjonujących na terenie gminy Izbicko. Po zakończeniu pandemii na nowo ożywiło się funkcjonowanie świetlic wiejskich, ognisk opiekuńczo-wychowawczych, organizacji pozarządowych. Rady sołeckie wraz z sołtysami wsi zaczęły ponownie organizować spotkania sołeckie, festyny rodzinne, parafialne, towarzyskie, które finansowane są w ramach funduszu sołeckiego. (...) Gmina aktywnie uczestniczy w życiu mieszkańców. W ramach konkursu ofert co roku dofinansowuje działalność organizacji pożytku publicznego poprzez wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, tańca, działalności na rzecz dzieci i młodzieży oraz aktywnych form wypoczynku i rekreacji. Poza tym środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych są wykorzystywane na potrzeby związane z funkcjonowaniem ognisk opiekuńczo-wychowawczych. Na terenie każdego sołectwa istnieją place zabaw, siłownie zewnętrzne. Mieszkańcy mogą korzystać z sal gimnastycznych w szkołach i boiska orlik.*

(akta kontroli str. 959)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Jakkolwiek w kontrolowanej jednostce, w trakcie epidemii COVID-19, podejmowane były działania wpisujące się w szczególne formy pomocy w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej, polegające m.in. na informowaniu społeczności lokalnej o możliwości dowozu do punktów szczepień, przekazywaniu informacji o szczepieniach oraz rodzajach i możliwościach uzyskania pomocy w związku z wystąpieniem epidemii, to jednak działania te nie zostały w sposób kompleksowy ujęte w wymaganej formie wykazu. W myśl natomiast art. 21b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym⁶² *na potrzeby zapewnienia ochrony lokalnej społeczności w sytuacji kryzysowej lub możliwości wystąpienia sytuacji kryzysowej wójt (...) określa szczególne formy udzielania pomocy dla*

⁶⁰ Zgodnie z uzasadnieniem decyzji Gmina mogła przeznaczyć kwotę 3 tys. zł na zorganizowanie zarówno infolinii, jak i stanowiska gminnego koordynatora, albo tylko infolinii, albo tylko stanowiska gminnego koordynatora.

⁶¹ Zarządzenie nr 0050.19.2021 z 1 marca 2021 r.

⁶² Dz. U. z 2022 r. poz. 261.

lokalnej społeczności. Wójt (...) sporządza wykaz szczególnych form udzielania pomocy dla lokalnej społeczności oraz informuje, w sposób zwyczajowo przyjęty oraz w tłumaczeniu na język migowy, mieszkańców o warunkach korzystania z pomocy.

W złożonych wyjaśnieniach Wójt przyznała, że szczególne formy udzielania pomocy dla lokalnej społeczności nie zostały określone w wymaganej formie. Podkreśliła jednak, że w Gminie Izbicko funkcjonuje aplikacja mobilna i strona internetowa, na której umieszczane są na bieżąco ważne informacje dla mieszkańców Gminy, tj. ostrzeżenia o możliwości wystąpienia sytuacji kryzysowych wraz ze wskazaniem sposobu postępowania, wszelkie informacje związane z sytuacją pandemiczną - komunikaty Wójta Gminy, aktualne zasady i ograniczenia oraz numery kontaktowe do urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy.

(akta kontroli str. 957)

W sprawie podejmowanych działań w ramach zarządzania kryzysowego w związku z wystąpieniem stanu zagrożenia epidemicznego Wójt wyjaśniła natomiast, że W związku z wystąpieniem stanu epidemii Covid-19 gmina podejmowała działania zgodnie z obowiązującymi przepisami i wytycznymi Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego i Powiatowego Centrum Zarządzania kryzysowego. Pracownicy urzędu regularnie uczestniczyli w spotkaniach zwoływanych przez Wojewodę opolskiego i Starostę Powiatu Strzeleckiego. Na podstawie decyzji Wojewody (...) Wójt zorganizował punkt zgłoszeń potrzeb transportowych oraz informacji o szczepieniach (...) powołał koordynatora ds. szczepień (...). Gmina dobrze ocenia współpracę i koordynację zarządzania kryzysowego na szczeblu rządowym. Wsparcie i pomoc ze strony agencji rządowych była wystarczająca. Poza tym gmina otrzymywała płyny i maseczki ochronne, które były przekazywane mieszkańcom, szkołom, ochotniczym strażom pożarnym i parafiom.

(akta kontroli str. 24, 402)

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie podejmowano działania w celu rozpoznania potrzeb mieszkańców Gminy oraz zapewniono dostęp do świadczonych przez Gminę usług publicznych. W celu przeciwdziałania skutkom epidemii COVID-19 korzystano z zewnętrznych źródeł finansowania, w tym w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Uzyskane środki umożliwiły podejmowanie działań w stosunku do osób potrzebujących wsparcia, jak też kontynuowanie zadań inwestycyjnych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	Najwyższa Izba Kontroli wnosi o pełną realizację obowiązków odnoszących się do szczególnych form udzielania pomocy dla lokalnej społeczności, przewidzianych w art. 21b ust. 1 i 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 29 lipca 2022 r.

Kontroler

Przemysław Sperczyński
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

Iwona Zyman

.....
DIREKTOR
Delegatura NIK w Opolu
podpis
Iwona Zyman

